

Szentandrási Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2000. november 30.

Különszám, amely a Kárpát-medencei Szentandrások I. Nemzetközi Találkozója alkalmából
jelent meg

Millenniumi Emlékmű
Békésszentandrás 2000.

Tisztelt Olvasó!

Ön a Szentandrási Híradó Millenniumi Különszámát tartja a kezében. Mindannyiunk számára ismeretes, hogy a Magyar Köztársaság Kormánya az idei esztendőt ünnepi évvé nyilvánította a millennium jegyében. Ez alkalomból emlékzászlót adományoz minden település számára.

Békésszentandrás 2000. november 30-án kapja meg zászlaját, mely napra színpompás és tartalmas ünnepségsorozatot tervezett, aminek része a Kárpát-medencei Szentandrások I. Nemzetközi Találkozója. Kiadványunk elsősorban ezzel a programmal kíván foglalkozni.

A nemzetközi találkozó gondolata nem új, hisz voltak már beszélgetések ezzel kapcsolatban, amikor a magyarországi Szentandrások a már hagyománnyá vált éves találkozójukat tartották. (Utóbb Hernádszentandrásban, a következő pedig Tornaszentandrásban lesz.) Azonban a „nagy találkozó” eddig csak álmom volt.

2000. november 30-tól viszont valóság! Az első, melyet remélünk még sok fog követni és hagyománnyá válik, úgy mint több más hasonló találkozó. Különszámunkban szeretnénk bemutatni a Szentandrásokat a szentandrásiaknak.

Hévizi Róbert
Millenniumi Emlékbizottság
elnöke

Vážený Čitateľ!

Vy ste si zobrať do ruky Milenárne osobitné číslo novín „Szentandrási Híradó”.

Pre každého je známe, že vláda Maďarskej Republiky tento rok vyhlásila v znamení milénia slávnostným rokom. Z tejto príležitosti daruje každej osade milenárnu vlajku.

Na túto veľkú udalosť v Békésszentandrási 30-ého novembra 2000. dôjde rad. Obec k tejto príležitosti slávnostnou prípravou sa chystala, v rámci ktorej sa usporiadala I. Medzinárodné stretnutie obcí v pomenovaní Szentandrás (Svätý Ondrej), nachádzajúcich sa v Karpatskej kotline.

Myšlienka medzinárodného stretnutia nie je nová, ved o tejto téme sa už hovorilo počas ročných stretnutí osád Maďarska menom Szentandrás. Ich styky sú už tradičné. (Posledné stretnutie sa dialo v Hernádszentandrási, a nasledujúce bude v Tornaszentandrási).

Ale „velké stretnutie” dotial bolo len snom. Tento sen 30-ého novembra 2000. sa stane skutočnosťou! Bude to prvé stretnutie osád Karpatskej kotliny v pomenovaní „Svätý Ondrej”. Dúfame, že aj toto usporiadanie sa stane tradíciou.

V našom osobitnom čísle novín chceme predstaviť občanom Szentandrášom (Svätym Ondrejom) obce nazvané Szentandrás (Svätý Ondrej).

Hévizi Róbert
Predseda Spomienkového výboru milénia

Verehrte Leserschaft!

Sie halten der Millenniums-Extraausgabe des „szenandráser Lokalanzeigers“ in der Hand. Wie wir alle wissen, der Regierung der Republik Ungarn dieses Jahres für ein Festjahr erklärte, im Zeichen des Millenniums.

Bei dieser Gelegenheit wird für alle Siedlungen eine Gedenkfahne verleihen.

Békésszentandrás wird seine Fahne am 30. November, 2000. bekommen. Auf diesen Tag wurde einer farbenprächtiger, inhaltsvoller Festakt geplant, dessen ist ein Teil von dem I. internationales Treffens des St. András aus dem Karpaten-Becken.

Unserer Publikation möchten sich überwiegend damit beschäftigen.

Der Idee des internationales Treffens ist nicht neu, in Verbindung damit sind schon Besprechungen geschehen, während die St. András aus Ungarn die traditionell gewordene, jährliche Treffen gehalten sind. (Das Letztere in Hernádszentandrás, das Folgende in Tornaszentandrás). Aber das „grosse Treffen“ bis jetzt nur ein Traum gewesen.

Am 30. November, 2000. wird doch eine Wirklichkeit! Das erste, welche (hoffen wir) werde noch viele andere folgen, und wird traditionell

In die Extraausgabe möchten wir die St. András sich gegenseitig vorzustellen.

Robert Hévizi
des Vorsitzende des Millenniums-Ausschusses

Stimați Cititori!

Dumneavoastră țineți în mână numărul special milenar al revistei „Cronica din Săndrei“ (Békésszentandrási Híradó). Este cunoscut pentru toată lumea, că guvernul Republicii Ungare a declarat acest an un an festiv, sub semnul aniversării mileniului. Cu această ocazie donează steag memorial fiecărei așezări. Békésszentandrás primește acest steag la 30 Noiembrie 2000, zi în care au fost planificate o serie de programe festive deosebite, care cuprind și Prima Întâlnire Internațională a Localităților Săndrei din Bazinul Carpatic. Aceasta ediție dorește să se ocupe cu acest program în mod special.

Ideeza acestei întâlniri nu este ceva nou, discuții în acest sens s-au purtat deja cu ocazia întâlnirilor tradiționale anuale a localităților Săndrei din Ungaria (ultima a fost la Hernádszentandrás, următoarea va avea loc la Tornaszentandrás). Dar „mareea întâlnire“ până acum a fost doar un vis.

Din 30 Noiembrie 2000 devine totuși realitate! Prima întâlnire, care, sperăm că va fi urmată de multe alte și devine o tradiție la fel ca și alte întâlniri de acest gen.

În acest număr special dorim să prezentăm localitățile Săndrei săndreenilor.

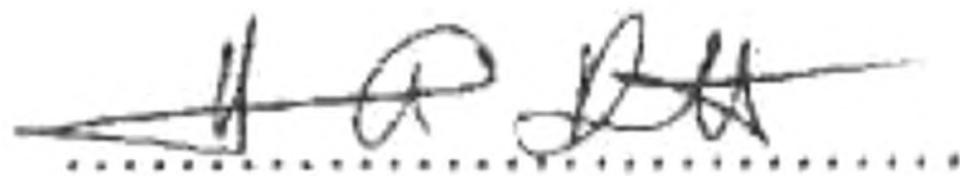
Hévizi Róbert
Președintele Comisiei Memoriale Milenare

Közhírré tétetik!

A Békésszentandrási Millenniumi
Emlékbizottság az ünnepi év tiszteletére
2000. november 30.-án, Szent András napján
kíványa megrendezni a
Kárpát-medencei Szentandrások Első
Nemzetközi Találkozóját,
mellyel újabb hagyományt szeretne
teremteni és az eddigi baráti szálakat még
szorosabbra fűzni a Kárpát-medencében
található Szentandrások között.

Békésszentandrás, 2000. május 20.

Sinkai József
Békésszentandrás
polgármestere

Hévizi Róbert
Millenniumi Emlékbizottság
elnöke

Békésszentandrás

Békés megye nyugati kapuja, lakónak száma: 4150 fő. Községünk évezredek óta lakott hely. A Körös menedéket és megélhetést adott az itt letelepedett lakosságnak. Az 1100-as években szálláshely. Írásos említése 1287 óta ismert. A XV. században mezőváros, jelentős kiváltságokkal. A török idők után az 1700-as évek elején települnek vissza az elmenekült szentandrásnak. 1735-ben a lakosság Vértesy Mihály községi bíró vezetésével fellázad a földesúri terhek miatt és kitör a parasztlázadás, mely az egész megyére kiterjed. A vallásháborúk után

rendeződnek a tulajdonviszonyok, felépülnek templomaink. Az 1848-as szabadságharcban is részt vesznek a szentandrási honvédek. A Körös szabályozását követően a század nagy beruházása a Duzzasztómű, melyet Horthy Miklós kormányzó avatott fel 1942-ben. A Szönyeggyár termékeit világszerte ismerik. A falu határában található az Alföld legnagyobb kunhalma, a Gödény-halom. A millenniumi emlékművet Lóránt János festőművész alkotta. A Holt-Körös csendes, tiszta vize kiválóan alkalmas sportolásra, horgászatra, pihenésre.

* * * * *

Békésszentandrás – západné vráta Békésskej župy je tisícročia obývané miesto. Počet obyvateľov je 4150. pieka Körös oddávna zabezpečilo útočisko a existenciu osídlenia. V rokoch 1100. slúžilo miesto zastávkou. Najstaršia písomná zmienka sa zachovala z roku 1287. V XV-om storočí je polnohospodárske mesto s významnými privilegiami. Po tureckých časoch sa vrátila a znova sa osídlila zutekaná Szentandrásania. V 1735-om roku obyvatelia pod vedením richtára Vértesy Mihálya sa vzbúrili pre feudálne tareky a vypuklo rolnické povstanie, ktoré sa rozšírilo po celej župe. Po náboženských vojnách upravia sa vlastnické pomery a postavia sa kostoly.

* * * * *

Békésszentandrás ist das westliche Tor des Komitat „Békés“, die Zahl der Einwohner beträgt: 4 100. Auf dem heutigen Gebiet der Grossgemeinde lebten seit Urzeiten Menschen, der Fluss Körös sicherte ihnen im Laufe der Geschichte ihren Unterhalt. Im Jahre 1100 war es schon ein bewohntes Gebiet. Die vermutlich erste Erwähnung von Békésszentandrás stammt aus dem Jahr 1287. In den 1400-er Jahren wurde zu Marktflecken ernannt, mit wesentlichem Privilegien. Nach der türkischen Zerstörung begann die Neuansiedlung in den 1700-er Jahren. Wichtige Ereignisse für unser Dorf in der Geschichte im Jahre 1735 der Bauernaufstand, welche unter der Führung des Dorfrichters Mihály Vértesy, wegen der Gnadenlosigkeit und Ungerechtigkeit der Gutsherren

ausbrach. Nach den Religionskriegen die Eigentumsverhältnissen haben sich geregt, unserer Kirchen wurden gebaut. Während des Freiheitskrieges (1848/49) hat die kleine Ortschaft auch Soldaten gegeben. Nach der Flussenregulierungen wurde die Stauwerk, der grösste Staatsaufwand des 20. Jahrhunderts gebaut, und durch Reichsverweser Miklós Horthy im Jahr 1942 geweiht. Der gewebter Teppich aus Békésszentandrás ist weltberühmt. Unfern von dem Dorf ist zu finden der grösste Kurgan der Grossen Ungarischen Tiefebene (Gödény-halom). Das Millenniumsdenkmal ist der Schöpfung des Kunstmalers János Lóránt. Des ruhiges, klares Wasser des „Holt-Köröses“ ist hervorragend geeignet zum Sport treiben, Angeln und Erholung.

* * * * *

Békésszentandrás este poarta de vest a judetului Békés, cu 4150 de locuitori.

Comuna noastră este locuită de mii de ani. Crișul a asigurat adăpost și posibilitate de trai celor care s-au stabilit aici. Prima mențiune scrisă datează din 1287. În secolul al XV-lea fost orășel cu importante privilegii. După perioada ocupației turcești, la începutul anilor 1700 se restabilesc în Sînandrei bâstinașii care au fugit de turci. În 1735 locuitorii comunei, în frunte cu primarul comunăi Vértesy Mihály se răscoată împotriva dărilor moșierilor și izbucnește răscoala țărănească, care s-a extins în tot județul. După războiul religiilor se

clarifică situația proprietăților, se construiesc biserici. Honvezii din Sînandrei iau parte și la războiul de independență din 1848. În urma regularizării cursului Crișului, cea mai mare investiție a fost construcția barajului, inaugurat în 1942 de guvernatorul Horthy Miklós.

Produsele fabricii de covoare sunt cunoscute în întreaga lume. În apropierea comunei se găsește movila Gödény, cea mai mare movilă cumană din Cîmpia Pannonica. Monumentul milenar este opera artistului Lóránt János. Apa liniștită și limpede a Crișului Mort este o atracție iubitorilor de sport, pescuit și odihnă.

Jászszentandrás

Jász-Nagykun-Szolnok megye északi részén található, 2785 fő lakja. A település nevének első írásos említése 1399-ből való. Ezen oklevél tanúsága szerint Szentandrás lakatlan pusztá, az egri káptalan tulajdona. A település lakosságának fő foglalkozása az állattenyésztés és a földművelés volt. Meghatározó tényező még a szőlő- és gyümölcsstermesztés. Különösen a ló- és a szarvasmarha tenyésztés volt a jelentős a község területén. Az idegenforgalom egyik

vonzereje a jázszentandrási termálvíz, amely a mozgásszervi panaszok enyhítésére kiválóan alkalmas. Az 1990-es évek elején nyitotta meg kapuit a Romantik Park és Kemping. A falu fő látványossága a plébániatemplom, melynek freskóit Aba-Novák Vilmos és Chiovini Ferenc festette, 1933-ban. A központban található az I. és II. világháborús emlékmű. Híres a Pávakör, a Női kar és a Tűzoltó Egyesület.

* * * * *

Jászszentandrás leží na severnej časti župy Jász-Nagykun-Szolnok, a má 2785 obyvateľov. Obec po prvý raz sa spomína v listinách roku 1399. Pdla listiny Jászszentandrás bola pustatina, ktorej majiteľom bola egerská kapitula. Hlavným zamestnaním obyvateľov bolo dobytkárstvo a polnohospodárstvo. Dôležitým faktom bolo aj ovocinárstvo a vynohradníctvo. Významný bol chov koní a dobytka. Pôvabom turistického rucha je termálna voda, ktorá je vynikajúca na liečenie

ochorenia pohybového ústrojenstva. Začiatkom 1990. rokov otvoril sa Romantik Park i Kemping. Najvýznamnejšia pozoruhodnosť obce je kostol-farský úrad, ktorého krásne fresky namalovali maliari Aba-Novák Vilmos aj Chiovini Ferenc roku 1933.

V centre obce sa nachádza pamätné L. a II. svetovej vojny.

Známy je Pávový krúžok, Ženský chór a Hasičský spolok osady.

* * * * *

Jászszentandrás, liegt im nördlichen Teil der Komitat „Jász-Nagykun-Szolnok“. Die Einwohnerzahl liegt bei 2 785. Urkunden bezeugen die Existenz der Siedlung 1399 das erste Mal. Zu dieser Zeit scheint der Ort als „gantz ödd“ auf, und war des Eigentums des erlauer Hochstifts. Die Bevölkerung lebte überwiegend aus der Landwirtschaft und Tierzucht. Außerdem ist der kleinbetrieblichen Anbau von Obst und Wein bedeutend. In der Markung der Gemeinde war vor allem die Rinderzucht und die Pferdezucht bedeutend. Im Dorf finden Besucher ein Heilbad.

Das warme, karbonatreiche Heilwasser ist besonders geeignet, um Gelenkenkrankungen und rheumatische Beschwerden zu behandeln. Am Anfang des 90-er Jahres wurde der Campingplatz und der „Romantik-Park“ eröffnet. Der Haupt Sehenswürdigkeit des Dorfes ist die Pfarrkirche, dessen Freskos hat Vilmos Aba-Novák und Ferenc Chiovini gemalt im Jahre 1933. Im Ortszentrum ist zu finden das Kriegsdenkmal. Altberühmt ist der „Pfau-Kreis“, die Frauen-Chor und die Feuerwehrverband.

* * * * *

Jászszentandrás se găsește în nordul județului Jász-Nagykun-Szolnok, numărul locuitorilor săi este de 2785. Prima mențiunea scrisă a localității datează din 1399. Conform acestui document Sînandrei a fost o pustă nelocuită, proprietatea autoritaților bisericesti din Eger. Principala ocupatie a locuitorilor a fost creșterea animalelor și agricultura. Semnificativă este și viticultura și pomicultura. O importanță deosebită a avut-o în această comună creșterea cailor și a vitelor. Atracția turistică a localității este apa termală, care este

recomandată în mod deosebit tratamentului bolilor aparatului locomotor.

La inceputul anilor 1990 și-a deschis porțile Parcul Romantic și Campingul.

Atracția principală a comunei este biserică, ale cărei fresce au fost pictate de Aba-Novák Vilmos și Chiovini Ferenc în 1933.

În centrul se găsește monumentul celor două războaie mondiale.

Este renumit cercul artistic „Páva“, Corul Femeilor și Asociația pompierilor voluntari.

Rábaszentandrás

Győr-Moson-Sopron megyében található, a Rába mentén, lakossága 567 fő. A falu templomának védőszentjéről kapta a nevét. Első írásos említése 1469-ben történik. 1535-ben Enyingi Török Bálint birtoka lett. A vallási küzdelmekben a reformáció hívei voltak, papja gályarabként fejezte be életét. Az 1848-as szabadságharcban 12-en vettek részt a faluból. A világháborúk során több mint félszázan

vesztették életüket. Emléktábla jelöli a falu szülöttének, Kiss János költőnek és evangélikus püspöknek a szülőháza helyét. Napjainkban 24 egyéni vallalkozás működik Rábaszentandrásban. Műemlék a két templom. A Szent András vértanúságát ábrázoló dombormű gyönyörű alkotás. Rangos épület a modern Faluház. A faluban óvoda, iskola, orvosi rendelő található.

* * * * *

Rábaszentandrás sa machádzia v župe Győr-Moson-Sopron, a leží pozdlž rieky Rába. Má 567 obyvateľov. Meno dedina dostala podla patróna svojho kostola. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1469. V roku 1535. oblast sa stala majetkom Enyingi Török Bálinta.

Počas náboženských vojen oni boli prívržencami reformácie, preto ich knaz musel zomrieť v galeje.

V roku 1848. 12 chlapov sa zúčastnilo v bojoch za slobodu.

* * * * *

Rábaszentandrás liegt im Komitat „Győr-Moson-Sopron“, entlang neben den „Rába-Fluss“, die Zahl der Einwohner beträgt: 567. Das Dorf trägt die Name des Schutzheiligen seines Kirches. Urkunden bezeugen die Existenz der Siedlung 1469 das erste Mal. Im Jahre 1535 wurde des Eigentum des „enyinger“ Bálint Töröks. In den Glaubenskämpfen waren sich des Anhängers des Reformations, des Priesters des Dorfes wurde zur Galeere verurteilt. In den Freiheitskriegen (1848/49) aus dem Dorf hat sich zwölf Aufständische beteiligt. In die zwei

V dvoch svetových vojnách zomrelo vyše 500 ľudí. Pamätná tabula označuje miesto rodného doma rodáka Kiss Jánosa, básnika i evanjelického kňaza. Dnes 24 podnikatelia účinkujú v dedine.

Majú dva kostoly – sú to nmelecké pamiatky. Krásne umelecké dielo je reliéf, ktorý zobrazuje mučenie Svätého Andreja. Impozančná je aj budova moderného Doma dediny.

Okrem toho majú škôlku, školu, ordenáciu.

* * * * *

Veltkriegen mehr als fünfzig Soldaten sind gefallen. Der grosses Sohn des Dorfes ist der Dichter und evangelische Bischof János Kiss, seine Andenken bewahrt eine Denktafel. Derzeitig zwei Einzelunternehmer übt im Rábaszentandrás Wirtschaftstätigkeiten aus. Beide Kirchen sind Baudenkmale. Des St. Andreas Martyrums darstellte Relief ist eine wunderschöne Schöpfung. Wichtige Gebäude ist noch der moderne Dorfhaus. Am Dorf betätigt sich der Kindergarten, die Schule und die ärzliche Ordination.

* * * * *

Rábaszentandrás se găsește în județul Győr-Moson-Sopron, pe malul râului Rába și are 567 locuitori. Și-a primit numele după sfântul protector al bisericii. Prima mențiuneare în documente datează din 1469. Devine proprietatea lui Enyingi Török Bálint în 1535. În luptele religioase au fost adeptii reformației, preotul lor a sfîrșit pe o galeră.

În războiul pentru independență au luat parte 12 săteni. În cele două războaie mondiale au murit peste 50 de locuitori ai satului.

Placa memorială marchează locul nașterii episcopului și preotului Kiss János.

În zilele noastre 24 întreprinzători își desfășoara activitatea în sat.

Cele două biserici sunt monumente de arhitectură. Basorelieful ce reprezintă martiriul Sfîntului Andrei este operă de artă superbă. O clădire importantă este casa satului. În sat se găsește grădiniță, școală și cabinet medical.

Nemesszentandrás

Zala megye közepén, a Szévíz völgyében található. Lakóinak száma: 258 fő. Első említése 1318-ból való. Az oklevelek szerint bizonyos Enderusnak voltak itt területei. Kisnemesek lakták már ekkor is. A települést a törökök többször is elpusztították, de a közel erdőkbe és mocsarakba menekült lakosság mindig visszatért és újraépítette a falut. Később a földművelő

birtokosok szőlöt is telepítenekek. Jól jövedelmezett a Vargaszölő és a Molnárszölő bora. A vasútépítés a század közepén felgyorsította az áratermelést, megalakul a Hitelszövetkezet. A világháborúk sok áldozatot követeltek. Alsó tagozatos általános iskolája van a községnek. Falusi üdülésre kiválóan alkalmas hely.

* * * * *

Nemesszentandrás, táto malá dedinka leží v doline Szévíza uprostred župy Zala. Má 258 obyvatelov. Prvé záznamy o osade poshádzajú z roku 1318. Podla listiny mal tu územia istý Enderus. Už aj v tom čase ju obývali zemania. Toto miesto Turci viackrát zničili, ale obyvatelia, ktorí utiekli do blízkych hôr vždy sa urátili a znova si postavili osadu. Neskoršie rolnícke rodiny osadzovali aj

vynohrady. Najmä takzvané „Vargaszölő a Molnárszölő” boli rentabilné.

V polovici storočia vybudovaním železničnej sieti sa zvýšila továrová výroba, tým sa založili aj prvé úverné družstvá.

Mnohí padli za obet počas svetových vojen.

Dedinka má školu pre menších tried.

Na oddych je oblast vynikajúca.

* * * * *

Nemesszentandrás liegt am mitte der Komitat „Zala“, des Tals des „Szévizes“. Die Zahl der Einwohner: 258. Die erste Erwähnung von Nemesszentandrás stammt aus dem Jahr 1318. Nach diese Urkunde eines gewisses Enderus waren hier Besitzungen. Das dorf war damals von Kleinadeligen bewohnt. Nach der öfteren türkischen Zerstörungen kehrte die Bevölkerung immer wieder zurück, und begann die Neuansiedlung. Mit der Zeit

versuchten die Bauern auch mit dem Weinbau. Der Wein aus „Vargaszölő“ und „Molnárszölő“ hat immer eine lukrative Unternehmung gesichert. Am Mitte des Jahrhunderts hat der Eisenbahnbau die Warenproduktion beschleunigt, hat sich die Kreditgenossenschaft gebildet. Die Weltkriege forderten viele Opfern. Die Siedlung hat eine Primarschule. Die Gegend ist für des Landsurlaubes gut geeignet.

* * * * *

Nemesszentandrás se găsește în centrul județului Zala, în valea Szévizes. Numărul locuitorilor săi este de 285. Prima mențiune datează din 1318. Conform acestui document un anume Enderus a avut aici proprietăți.

A fost locuit de mica nobilime. Localitatea a fost distrusă de turci de mai multe ori, dar populația refugiată în păduri și mlaștini s-a reintors mereu și a reconstruit satul.

Mai tîrziu proprietarii agricoltori au început cultivarea viței de vie. Vinurile de pe aceste meleaguri au adus profit considerabil. Construcția căii ferate la mijlocul secolului, a accelerat producția mărfurilor și s-a întînat cooperativa de credit. Războaiele mondiale au făcut multe victime din rîndul populației.

Comuna are școală generală primară.

Este un loc foarte bun pentru agroturism.

Tornaszentandrás

A Bódva-vidék kistelepülése 355 fővel, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Nevét temploma védőszentjéről, Szent-Andrásról kapta. A királyi birtok első okleveles említését 1283-ból ismerjük. A XIV. században a pelsöci Bebek család egyik birtokközpontja. A törökök 1576-ban felégetik, később a Felvidékről újratelepítik. A lakosság szén- és mészégetéssel foglalkozott, de jelentős a

közeli bányák művelése is, mint megélhetési forrás. Páratlan értéket képvisel a falu középkori eredetű román stílusú, ikerszentélyes katolikus temploma. Híres a közeli Esztramos-hegy cseppkő barlangja. Az önkormányzat a közeli jövőben a szennyvíz és a gázhálózat bevezetésén munkálkodik, fontos szerep jut a falusi vendéglátásnak is.

* * * * *

Tornaszentandrás sa nachádza v oblasti Bódvy v župe Borsod-Abaúj-Zemplén. Má 355 obyvateľov. Meno dedina dostala po patrónu svojho kostola, po Svätom Andreáši. Bol to královský majetok, o ktorom po prvý raz sa písalo roku 1283. V XIV. storočí osada patrila Pelšočkej rodine Bebek, a bola jedným ich ústredným majetkom.

V 1576-om roku Turci dedinu vypálili, no neskôr ju osídli s horniakmi. Obyvatelia sa zaoberali uhliařstvom a pálením vápna, ale aj blízke bane im zabezpečili existenciu.

* * * * *

Tornaszentandrás ist der Kleinsiedlung der Gegends „Bódva-vidék“ mit 355 Einwohner, im Komitat „Borsod-Abaúj-Zemplén“. Die Kirche trägt den Name seines Schutzheiligen (Szent-András). Die erste Erwähnung über das königliche Eigentum stammt aus dem Jahr 1283. Im 14. Jahrhunderts ist eine der Eigentumszentrums der „pelsöci Bebek“ Familiens. Nach der türkischen Zerstörung begann die Neuansiedlung den Jahren nach 1576. Die Bevölkerung hat sich mit der Kohlenbrennerei und

Mimoriadne cenná je umetlecká pamiatka katolícky kostol s dvojsväťou, postavený v strednom veku v románskom štýle. Povedná je v blízku nachádzajúca sa kvaplová jaskyňa pod horou Esztramos.

Teraz samospráva sa snaží o to, aby v blízkej budúcnosti mohli vybudovať odpadový kanál a plynovodné potrubie.

V živote dedinky významnú rol hrá aj dedinské pohostenie.

* * * * *

dem Kalkbrennen betreibt, aber der Bergbau ist auch bedeutend, als Unterhaltsquelle. Aus dem Mittelalter stammenden, in romanischer Stil gebaute Zwillingschor der Kirche des Dorfes repräsentiert einen einzigartigen Wert. Berühmt ist der nahe liegenden Tropfsteinhöhle des „Esztramos-Berges“. Die Gemeinde möchte den Abwasserkanal und die Gasinstallation ausbauen, die Arbeiten sind im Gange. Die Bewohner betreiben sich auch mit der dörflichen Touristik.

* * * * *

Tornaszentandrás este o mică localitate din regiunea Bódva în județul Borsod-Abaúj-Zemplén cu 355 locuitori. Și-a primit numele de la sfântul protector al bisericii Sf. Andrei. Prima mențiunare conuscută a domeniului regal este din 1283. În sec. al XIV.-lea este una din centrele domeniului feudal Bebek din Pelsőc. Este ars de turci în 1576, iar mai tîrziu este repopulat cu locnitori din nordul țării.

Satenii s-au ocupat cu obtinerea varului și a cărbunelui de lemn. Un rol important l-a avut și mineritul din zonă ca sursă de venit.

De o valoare nepretuită este biserică catolică medievală în stil roman, cu santuar dublu.

Este renumită peștera apropiată din Muntele Esztramos.

Autoritațile comunei se străduiesc să introducă gazul și canalizarea în localitate. Un rol important îl are în sat agroturismul.

Hernádszentandrás

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Hernád folyó mentén található 387 fős kistelepülés. Oklevél 1329-ben említi először. A falut egyháza védőszentjéről nevezték el. Már 1310-ben malma volt, mely gazdasági fontosságát jelezte. 1635-ben a törökök megrohanták és kirabolták. 1640-ben kénytelen volt meghódolni, de később a lakosság

elmenekült. A következő századtól kezdődően folyamatosan benépesül újra és megindul az élet. Napjainkban 12 egyéni vállalkozó folytat különféle típusú gazdasági tevékenységet. A településen óvoda, könyvtár és művelődési ház található. Vezetékes ivóvízzel, gáz- és telefonhálózattal rendelkező falu.

* * * * *

Hernádszentandrás leží pozdič rieky Hernád v župe Borsod-Abaúj-Zemplén. Počet obyvateľov je 387. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1329. Dedinu nazvali podľa mena patróna svojej cirkvy Svätého Andreja.

Hospodársky význam osady sa prejavuje v tom, že už v roku 1310. mala svoj mlyn. V 1635-om však tento mlyn Turci napadli a vylúpili.

V 1640-om roku obyvatelia sa museli vzdáť Turkom, ale čoskoro utiekli z dediny. Od nasledujúceho storočia nepretržite sa zaludňovala osada a znova sa začína život.

V našich dňoch 12 podnikatelia účinkuje v rôznych hospodárskych podujatiach.

V dedine postavili škôlku, knižnici a kultúrny dom. Zaviedli vodu, plyn a telefónnu linku.

* * * * *

Hernádszentandrás liegt im Komitat „Borsod-Abaúj-Zemplén“, in der Nähe den „Hernád-Fluss“. Der Bevölkerung des Dorfes besteht aus 387 Köpfen. Urkunden bezeugen die Existenz der Siedlung 1329 das erste Mal. Das Dorf trägt der Name seines Schutzheiligen. Er hat schon im Jahre 1310 eine Mühle besitzt, dies hat seine Wichtigkeit bezeichnet. Im Jahr 1635 wurde vom Türken überfallen und ausgeraubt. Dei

Bevölkerung wurde zum unterwerfen gezwungen, aber später flüchteten sie. Am Anfang des nechtes Jahrhunderts wird sich ständig bevölkernt, und langsam hat das Leben begonnen. Derzeitig zwölf Einzelunternehmer übt verschiedenartige Wirtschaftstätigkeiten aus. Am Dorf betätigt sich der Kindergarten die Bücherei und das Kulturheim. Das Dorf besitzt eine moderne Trinkwasser – und Gasnetz.

* * * * *

Hernádszentandrás este o localitate mică cu 387 locuitori, în județul Borsod-Abaúj-Zemplén, pe malul râului Hernád. Prima mențiuneare în documente apără în 1329. Satul și-a primit numele după sfîntul protector al bisericii. Deja în 1310 a avut moară, ceea ce denotă importanță economică a localității. În 1635 a fost atacat și jefuit de turci. În

1640 a fost nevoie să se predea, iar mai tîrziu locuitorii au fugit. Începînd cu secolul următor se repopulează treptat și reîncepe viața.

În zilele noastre 12 întreprinzători desfășoara diferite activități economice în sat.

În localitate se găsește grădinită, bibliotecă și casa de cultură. Satul are apă curentă, gaz și telefon.

Mosonszentandrás

St. Andrä am Zicksee

Burgenland tartományban, a Fertő-tó közelében található az 1400 lakosú település. Első írásos emléke 1437-ből ismert. A török pusztítás következtében elnéptelenedett a falu. A főtéren emelkedik a barokk Szent-András templom. Szőlő- és gyümölcstermesztéssel foglalkoznak,

de sokak számára az idegenforgalom biztosít megélhetést. 1998-ban modern sportlétesítményt avattak fel.

A Zicksee gyógyító iszapja sokat vonz a térségbe, főleg a gerincbetegek számára jelent enyhülést a kúra.

* * * * *

Mosonszentandrás (St. Andrä am Zicksee) sa nachádza v Burgenlandskej provincii v Rakúsku, blizko jazera Fertő.

Má 1400 obyvateľov. Prvé písmenné pamiatky sú známe z roku 1437. Počas tureckej invázii obec sa vyludnila.

Na hlavnom námestí sa vypína kostol Svätého Andreáša postavený v barokovom štýle.

Ludia sa zaobrajú vynohradníctvom a pestovaním ovoci, ale mnohí existenciu zabezpečuje turistický ruch.

V roku 1998. odovzdali moderné športové zariadenie. Mnohých návštevníkov priláka liečivý účinok tam nachádzajúceho sa bahna, ktoré predovšetkým liečivo pôsobí na choroby chrbtovej kosti.

* * * * *

Mosonszentandrás (St. Andrä am Zicksee) liegt im Land Burgenland, in der Nähe des Neusiedler Sees. Die Zahl der Einwohner liegt bei 1 400. Die vermutlich erste Erwähnung von St. Andrä als „Zenthandreas“ stammt aus dem Jahr 1409 in einer

Schenkungsurkunde. Im 16. Jahrhundert wird immer von einem menschenleeren St. Andrä gesprochen. In den Barockstiel gebaute Kirche steht im Ortszentrum. Bedeutend ist der Anbau von Obst und Wein, aber viele leben von der Touristik.

* * * * *

Mosonszentandrás (St. Andrä am Zicksee) este o localitate din regiunea Burgenland în apropierea lacului Fertő și are 1 400 de locuitori. Primul document scris este cunoscut din 1437. În urma invaziei otomane, satul s-a golit. În centrul se află biserică Sfintul Andrei în stil baroc. Sătenii se

ocupă cu viticultură și pomicultură, dar mulți trăiesc din agroturism. În 1998 a fost inaugurată o bază sportivă modernă. Nâmolul din lacul Fertő atrage mulți turiști, cură de nâmol fiind foarte folosită celor cu probleme ale coloanei vertebrale.

Liptószentandrás Liptovsky Ondrej

Szlovákiában, Liptószentmiklós közelében található 300 lelket számláló falucska. A középkori templomát barokk formában megújították a XVIII. században. Lakossága

szlovák nyelvű. Az itt élők a szomszédos városban az idegenforgalmi létesítményeknél dolgoznak.

Iskolájuk nincs a faluban.

* * * * *

Liptószentandrás (Liptovský Ondrej) sa nachádza na Slovensku blízko Liptovského Mikuláša. Obec sa po prvý raz spomína v listinách v rokoch 1332 a 1352.

Meno „Zentandreas“ obec dostala podla Svätého Andreja apoštola, patróna kostola a obce z 13. storočia. Pozoruhodný je kostol gotického štýla, ktorý v dôsledku požiarov bol

viac ráz prestavený. Barokovú formu dostal v XVIII. storočí. Obyvateľstvo je slovenského jazyka.

Školu nemajú, žiaci chodia do susednej obce, kde pracuje i väčšina obyvateľov. Pracoviská im zabezpečujú najmä rôzne turistické zariadenia.

Počet obyvateľov je 300.

* * * * *

Liptószentandrás (Liptovsky Cndrej) liegt in die Slowakei, in der Nähe „Liptószentmiklós“. Der Bevölkerung des Dorfes besteht aus 300 Köpfen. Seine mittelalterische Kirche wurde im 18. Jahrhundert im Barockstil erneuert. Die

Bewohner sind slowakisch. In das Dorf gibt es keine bedeutende Industrie, von ihnen arbeiten viele bei der Fremdenverkehrseinrichtungen des nachbartes Städtes. Im Dorf gibt es keine Schule.

* * * * *

Liptószentandrás (Liptovsky Andrej) este un sat cu 300 de locuitori din Slovacia, lîngă Liptószentmiklós. Biserica de stil baroc din

evul mediu, a fost renovat în secolul XVIII. Locuitorii sunt slovaci. Satenii lucreaza în orașul vecin în turism. Școala nu există în sat.

Garamszentandrás

Ondrej nad Hronom

Szlovákiában, Besztercebánya közelében, a Garam mellett található az alig ezer fős település. Egybeépült a szomszédos Borosznófürdővel. A központban látható a Szent András templom, közelében a világháborús hősi emlékmű. A település lakói

erdészettel, mezőgazdasággal és idegenforgalommal foglalkoznak. A szomszédos fürdőhely régóta ismert gyógyvizéről. A közvetlen könyék igen gazdag a természeti látványosságokban. A Garam mente ósidők óta lakott hely.

* * * * *

Garamszentandrás (Ondrej nad Hronom) sa nachádza na Slovensku nedaleko Banskej Bystrice. Spojený dvoma osadami (Brusno, Brusnokúpele) sa rozprestiera medzi horstvami Nízkych Tatier a Slovenského rudohoria na obidvoch brehoch rieky Hrona.

Najstaršia stavba v obci je kostol Svätého Ondreja, ktorý sa vypína na víšku Hôrka.

Že kedy ho postavili, o tom nie sú záznamy, ale roku 1503 už jestoval. Z času na čas bol

katolíckym alebo evanjelickým kostolom. Teraz obyvatelstvo vo veľkej miere tvoria katolíci. Nedaleko kostola stojí pamätník svetovej vojny. Obyvatelia obce sa zaoberali drevorubačtvom, polnohospodárstvom, baníctvom, neskôr nachádzali prácu v priemysle v susedných mestách. Teraz im prácu zabezpečuje turistický ruch a kúpele, ktorých minerálne vody shížia na liečenie rôznych chorôb, predovšetkým na zažívacie poruchy, cukrovky, ženské choroby a choroby látkovej výmeny.

* * * * *

Garamszentandrás (Ondrej nad Fronom) liegt in die Slowakei, in der Nähe den „Besztercebánya“, am Ufer des „Garams“. Der Bevölkerung des Dorfes besteht kaum aus 1 000 Köpfen. Er wurde zusammengebaut mit den nachbarten „Borosznófürdő“. Im Zentrums des Dorfes steht die „St. Andreas“ Kirche, in der Nähe das Kriegerdenkmal. Die Mehrheit

betreibt sich mit der Landwirtschaft, der Försterei und dem Fremdenverkehr. Den nachbarten Badeort (Boroszlófürdő) ist seit langem sehr bekannt, wird jährlich von Tausenden den Touristen besucht. Seiner Umgebung ist sehr reich im Natursehenswürdigkeiten. Am Ufer des Flusses lebten seit Urzeiten Menschen.

* * * * *

Garamszentandrás (Ondrej nad Hronom) localitate cu 1000 de locuitori, care se află în Slovacia, în apropierea orașului Banska Bistrica pe malul râului Garam. Este unită cu localitatea vecină Borosznófürdő, în centru se poate vedea biserică Sfintul Andrei și în apropiere monumentul eroilor

războiului mondial. Satul se ocupă cu silvicultură, agricultură și agroturism. Stațiunea balneară din apropiere este de mult cunoscută. Imprejurimile au un peisaj pitoresc. Malul râului Garam este locuit din vechi străvechi.

Temesszentandrás

Sânandrei de Timis

Az Ó-Béga partjára épült Temesszentandrás kissé beljebb esik az Arad-Temesvár közt húzódó főúttól. Korábban Sancto Andrea néven szerepelt, és Aradhoz tartozott. 1230-ban említ elöször a pápai tizedjegyzék. A Hagymási és a Dócsi család birtoka volt a XV. században. A török időkben pusztává lett Temesszentandrás német telepesek népesítik be a XVIII. században. Szép római katolikus templomát 1811-ben építették klasszicista stílusban. A II. világháború előtt a lakosság közel 90%-a német ajkú volt. A 80-as években

* * * * *

Temesszentandrás sa postavil na brehu rieky Starej-Begy nedaleko hlavnej strády medzi Aradom a Temesvárom. Skorej sa volal Saneto Andrea a patril Aradu. Obec sa po prvý raz spomína v pápežskom súpise-desatín roku 1230. V XV. storočí bola majetkom rodín Hagymási a Dócsí. V tureckých vojnách sa stala pustatinou, ktorú v XVIII. storočí zaludnili nemci. V tom storočí vznikol aj pekný rímskokatolícky kostol vybudovaný v klasickom štýle. Do druhej svetovej vojny skoro 90% percentov obyvateľstvo bolo nemecké. V osemdesiatich rokoch mnohí sa vystahovali do

Temesszentandrás - Am Ufer des Flusses „Ó-Béga“ gebaute Temesszentandrás fällt ein bisschen weiter drinnen von der Hauptstrasse (Arad-Temesvár). Früher ist unter der Namen „Saneto Andrea“ vorgekommen, und gehört zum Arad hin.

Die vermutlich erste Erwähnung von Temesszentandrás stammt aus dem Jahr 1230 in einer päpstlichen Zehntkonsignation. Im 15. Jahrhunderts ist des Besitzes der Familiens „Hagymási“ und „Dócsi“ gewesen. In die Zeit der Türkeneherrschaft Temesszentandrás ist eine öde Landschaft gewesen, im 18. Jahrhunderts wurde vom deutscher Siedlern bevölkert. Seine schöne römisch-katholische Kirche wurde im klassizistischer Stil, im Jahre 1811 gebaut. In die Vorkriegszeiten des 90 Prozenten des Einwohnerschaftes ist

* * * * *

Temesszentandrás (Sânandrei de Timis) a fost construit pe malul Begăi Vechi, la o distanță mică de drumul european Arad-Timișoara. Pe vremuri se munea Sineto Andrea și a aparținut de Arad. În 1230 a fost amintit prima dată de scripturile papei. În secolul al XV-lea a fost moșia familiei Hagymási și Döcsei. În timpul ocupației turcești Sânandreiul de Timiș a fost pustijit, și doar în secolul al XVIII-lea este populat din nou de coloniști germani. Frumosă biserică romano-catolică a fost construită în stil clasicist. Înaintea celui de-al doilea război mondial, aproape 90% din locuitori au fost

nagyon sokan kivándoroltak Szászországba. Napjainkban 3000 lakosú a település.

A lakosok büszkék az itt megépülő Tibiscus Egyetem vázlatos tervére. A kanadai beruházással, 200 millió dollár ból felépülő létesítmény 15-20 évre megoldaná a térség munkaerő gondjait.

Temesvártól alig 10 km-re található Szentandrás vonzó úti cél lehet a kirándulók számára is. A 6-7 km-re fekvő Kalocsafürdő reumás betegeknek kiváló kúrát biztosít. Orczyfalu halastó várja a horgászokat.

Nemecka. Teraz osada má 3000 obyvatelov. Občania obce sú hrdí na náčrtkové plány v nedalekej budúcnosti Kanadou postavenej sa Univerzity „Tibiskus“, ktorej vybudovanie sa uskutočné z 200 miliónov dolárov. Stavebné práce na 15-20 rokov rozriešia problémy pracovnej sily regióna. Temesszentandrás, nachádzajúci sa na 10 km Temesváru môže sa stat lákovým miestom výletníkov, ako aj na 6-7 km nachádzajúci sa Kalocsafürdő, ktorého termálna voda vynikajúc pôsobí na reumatické choroby. Rybník v Orczyfalve zabezpečuje milencom rybolovu príjemnú zábavu.

deutschsprachig gewesen. In den 80-er Jahren sind sehr vielen nach Sachsen ausgewanderte. Heutzutage liegt die Einwohnerzahl bei 3000. Die Einwohner sind stolz auf die hier geplante „Tibiscus“-Universität. Mit der kanadischen Investition aus der 200 Millionen Dollar aufgebaute Einrichtung könnte des Arbeitskräftensorgen des Raumes bis auf 15-20 Jahren erlösen.

Der vom Stadt-Temesvár kaum 10-Km entfernt liegende Szentandrás könnte auch eines attraktiven Reisezieles der Wanderers sein. „Kalocsafürdő“, welche ausgezeichnete Kur bietet für den rheumatischen Kranken, liegt ca. 6 Km. weit von der Siedlung. In den nachbarten „Orczyfalva“ findet man einen Fischteich der ist sehr beliebt unter den Anglern.

de naționalitate germană. În anii '80 foarte mulți au emigrat în Germania. În zilele noastre este o localitate cu 3000 de locuitori. Locuitorii sunt mândri de achiziția planului Facultății Tibiscus, care va fi construit aici. Cu investiție canadiană, această construcție în valoare de 200 milioane dolari, va rezolva pentru 15-20 de ani problema ocupației forței de muncă. Sânandreiul, care se găsește la aproximativ 10 km de Timișoara, poate fi un obiectiv turistic atractiv. La 6-7 km se află Băile Călacea, unde bolnavii de reumatism se pot trata foarte eficient. La pescăria din Orțisoara sunt așteptati pescarii.

Biharszentandrás

Sanandrei

Nagyvárad szomszédságában, a Sebes-Köröshöz közel található ez a 3400 lakosú település. 1219-ben már templomos helyként említik. Káptalani birtok, Váradhoz tartozott. Középkori fatemploma helyére 1780-ban a görög katolikusok építének új

templomot. Ortodox templomát 1938-ban szentelték fel. Iskolájában helytörténeti gyűjtemény látható. A magyarok száma nagyon kevés. A megélhetést a mezőgazdaság és Nagyvárad ipari üzemei biztosítják.

* * * * *

Biharszentandrás (Sanandrei) leží v susedstve Nagyvárada, blízko rieky Sebes-Körös. Má 3400 obyvatelov. Obec z roku 1219. spomínajú, ako kostolné miesto. Bol majetkom kapituly, prinadležal k Nagyváradu. Namiesto stredovekého dreveného kostola gréckokatolíci

v roku 1780. postavili si nový kostol. Ortodoxný kostol vysvätili roku 1938. V škole môžno vidieť zbierku miestnych dejín. Počet Madarov je veľmi malý. Ludia žijú z polnohospodárstva, alebo pracujú v priemysle v blízkom Nagyvárade.

* * * * *

Biharszentandrás (Sanandrei) liegt in der Nachbarschaft des „Nagyvárades“ in der Nähe den „Sebes-Körös“. Zahl der Einwohner: 3 400. Die erste Erwähnung von Biharszentandrás als „Kirchdorf“ stammt aus dem Jahr 1219. Stiftische Besitzung, hat zur „Várad“ gehört. Im Jahre 1780 anstatt die mittelalterliche Holzkirche die

griechischer Katholiker bauten eine neue Kirche. Seine orthodoxe Kirche wurde im Jahr 1938 angeweiht. In die Schule ist zu finden eine lokalgeschichtliche Sammlung. Die Zahl des Ungarns ist sehr wenig. Den Unterhalt sicherten der Landwirtschaft und der Industrieunternehmungen des „Nagyvárads“.

* * * * *

Biharszentandrás (Sinandrei) este o localitate așezată aproape de cursul Crișului Repede, în vecinătatea Oradiei. Are 3 400 de locuitori. Deja în anul 1219 este amintită ca o localitate cu biserică. A fost moșie episcopală, a apartinut de Oradea. În locul bisericii de lemn, în 1780

green-catolicii constuiesc o biserică nouă. Biserica ortodoxă a fost sfântită în 1938. În școală se află o colecție istorică locală. Numărul locuitorilor maghiari este foarte mic. Traiul este asigurat de agricultură și de munca în fabricile din Oradea.

Sajószentandrás

Sieu Sfintu

Erdélyben, Beszterce-Naszód megyében található kis község. Lakóinak száma 560 fő. Fontos útvonal mentén helyezkedik el, századok óta lakott hely. Első említése a XIV. századból való. A lakosság egy része a mezőgazdaságból

él, de sokan a szomszédos városok ipari üzemeiben dolgoznak. A faluban nincs magyar nyelvű iskola. A kulturális élet központja a parókia a magyarok számára. Falusi turizmussal is foglalkoznak.

* * * * *

Sajószentandrás (Sien Sfintu) sa nachádza v Transylvánii, v župe Beszterce-Naszód. Je to obec so 560 dušami. Leží pri dôležitej trati, od dávnych časov je obývané miesto. Prvá písomná zmienka pochádza z XIV. storočia.

Časť obyvateľov sa zaobrá polnohospodárstvom, ale mnohí pracujú i v susedných mestach na priemyselných závodoch. Dedina nemá madarskú školu. Pre Madarov centrom kultúry je cirkevný úrad. Niekoľkí sa zavberajú dedinským turizmom.

* * * * *

Sajószentandrás (Sieu Sfintu) ist eine Kleingemeinde, liegt im Siebenbürgen (Komitat Beszterce-Naszód). Die Zahl der Einwohner beträgt: 560. Die Siedlung entlang neben wichtige Strassen, ist seit Jahrhunderten bewohnt. Die vermutlich erste Erwähnung von Sajószentandrás stammt aus dem 14. Jahrhundert. Der grössere

Teil der Bevölkerung lebt aus der Landwirtschaft, oder arbeiten sich als Industriearbeiter in den nachbarten Grossstädten. Im Gemeinde gibt es keine ungarische Schule. Der Zentrale des kulturellen Lebens ist für des Ungarns die Parochie. Die Leute betreiben sich auch mit der dörfliche Touristik.

* * * * *

Sajószentandrás (Sieu Sfintu) este o localitate mică din Ardeal din județul Bistrița Năsăud. Numărul locuitorilor săi este de 560. Este așezată pe marginea drumului județean și este locuită de secole. Prima dată este amintită în secolul XIV. O

parte din locuitori trăiesc di agricultură, dar mulți lucrează în uzinele si fabriile din orașela apropiate. În sat nu există școală de limba maghiară. Centrul cultural pentru maghiari este parohia. Satenii se ocupă și cu agroturism.

Hunyadszentandrás

Sintandrei

Erdélyben, Hunyad megyében található a 860 főt számláló település. Szinte teljesen román nyelvű a falu, a magyarok a szomszédos Csernakeresztúron laknak. A lakosság a

mezőgazdaságból él, de sokan a szomszédos Déván és a közel Vajdahunyadon keresnek munkát. Kultúrház, iskola és egy 1923-ban épült görög keleti templom található a faluban.

* * * * *

Hunyadszentandrás (Sintandrei) sa nachádza v Transylvánii v župe Hunyad. Obec má 860 obyvateľov. Je to skoro ēisto rumunská osada. Madari žijú v susednom Csernakeresztúre. Obyvatelia žijú z polnohospodárstva, ale viacerí

si našli prácu na susednej Deve a na blízkom Vajdahunyade.

Obec má kultúrny dom, školu a ortodoxný kostol, postavený roku 1923.

* * * * *

Hunyadszentandrás (Sintandrei) liegt in Siebenbürgen (Komitat Hunyad). Die Zahl der Einwohner: 860. Das Dorf ist fast völlig rumänisch, die Ungarn wohnen in den nachbarten „Csernakeresztür“. Die Bevölkerung lebt überwiegend aus der

Landwirtschaft, oder arbeiten sie als Industriearbeiter in den nachbarten „Déva“ oder in der Nähe liegende „Vajdahunyad“. Zu den Sehenswürdigkeiten des Dorfes gehören das Kulturheim, die Schule, und die im Jahre 1923 gebaute orthodox-Kirche.

* * * * *

Hunyadszentandrás (Sintandrei) este un sat din Ardeal, județul Hunedoara. Numărul locuitorilor săi este de 860. Aproape în totalitate este un sat locuit de români, maghiarii trăiesc în satul vecin Csernakeresztúr.

Locuitorii trăiesc din agricultură, dar mulți caută de lucru la Deva și Hunedoare. În sat există casă de cultură, școală și o biserică grecocatolică construită în 1923.

Mezőszentandrás

Sintu

Erdélyben, Maros megyében található kisközség.

Lakóinak száma 640 fő. Néhányan megérlik a magyar beszédet, de zömében románok lakta hely.

Évszázadok óta lakott hely a Mezőség szélén. Az itt

élők mezőgazdasággal foglalkoznak. Templomukat 1833-ban építették. Malom, fűrésztelep, iskola, kultúrház és futballcsapat működik a településen. Társközség a szomszédos Luncával.

* * * * *

Mezőszentandrás (Sintu) je malá obec, nachádzajúca sa v Transylvánii v župe Maroš. Zije tu 640 obyvateľov. Niektorí ešte rozumejú madarskú reč, ale prevažná časť obyvateľstva sú Rumuni. Táto oblasť od dávnych storočí je obývaná,

volá sa Mezőség. Ludia sa zaobrájú polnohospodárstvom. Kostol si vystavili roku 1833. Majú mlyna, výrobňu na pílenie dreva, školu, kultúrny dom a futbalové mužstvo. Je partnerskou dedinou susednej Lunci.

* * * * *

Mezőszentandrás (Sintu) ist eine Kleingemeinde, liegt im Siebenbürgen (Komitat Maros). Die Zahl der Einwohner: 640. Ein paar Leute kennt die ungarische Sprache, aber die Mehrheit ist rumänisch. Auf dem heutigen Gebiet (am Rande des „Mezőség“) lebten seit Jahrhunderten Menschen. Die Mehrheit

betreibt sich mit der Landwirtschaft. Ihre Kirche haben sich im Jahre 1833 gebaut. Am Dorf betätigt sich die Mühle, die Sägerei, das Kulturheim, eine Schule und die Fussballmannschaft. Mezőszentandrás ist Gesellschaftsgemeinde mit dem nachbarten „Lunca“.

* * * * *

Mezőszentandrás (Sintu) comună mică din Ardeal, județul Mureș, cu un număr de 640 locuitori. Cîțiva din ei înceleg limba maghiara, dar majoritatea locuitorilor sunt români. Este o localitate populată de secole, la marginea cîmpiei.

Locuitorii de aici se ocupă cu agricultura. Biserica a fost construită în 1833. Are moară, gater, școală, casă de cultură și echipă de fotbal. Este unită cu comuna vecină Lunca.

Középen látható a sziklakert, ahol a Kárpát-medencei Szentandrások kövei találhatók.

A kiadványt írta és szerkesztette:
Hévizi Róbert és Bődi Mária.

Címlapfotó: Bencsik Ernő

Hátsó borító fotó: Benkő László

Köszönetet mondunk a fordítóknak,
Bencsik Istvánnak, Osgyán Lajosnak
és Göröngyi Gábornak.

Szentandrási Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:
Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata
Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Tagjai:

Horváth Sándorné, Benedek Erika, Fabó István, Sinka Csaba

Felelős szerkesztő: Molnár Imre Zoltán

Készült: SZARVASPRESS Bt.

Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995